

Študijski programi oziroma smeri
Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani

ARHEOLOGIJA

Oddelek za
arheologijo

Univerza v Ljubljani
Filozofska fakulteta

Podatki o programu

naziv: Prvostopenjski enopredmetni študijski program Arheologija

trajanje: 3 leta

točke: 180 kreditnih točk po ECTS

Opis programa

Arheologija je disciplina, pod okriljem katere raziskujemo in spoznavamo življenje ljudi od daljne prazgodovine do moderne dobe. Od zgodovine se arheologija razlikuje predvsem v tem, da preučuje materialne ostanke človeške preteklosti in tako osvetljuje najrazličnejše vidike življenja v preteklosti, od načinov bivanja, prehranjevanja, rokodelskega ustvarjanja, oblačenja, verovanja ter prilagajanja na življenjski prostor in upravljanja z okoljem, do dojetanja smrti in zagrobnega življenja. Študij združuje osnove terenskega in laboratorijskega dela, poznavanje obdobj med starejšo kameno dobo in novim vekom, arheološko metodologijo, živalsko in človeško fizično antropologijo ter uvod v naravoslovne metode, ki jih potrebujemo pri vedno bolj interdisciplinarnih raziskavah. Arheološka stroka ob uporabi novih tehnik in metod (npr. krajinska arheologija, gearheologija, bioarheologija) odpira pomembna nova poglavja v poznavanju naše preteklosti. Del tega procesa lahko postaneš tudi ti s študijem na Oddelku za arheologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Študijski program Arheologija je sestavljen tako, da študentkam in študentom posreduje osnovno poznavanje in obvladovanje metod in tehnik arheološkega terenskega, poterenskega in laboratorijskega dela ter dokumentacijskih postopkov. S tem jim omogoča, da uspešno sodelujejo kot tehnični sodelavci in sodelavke pri terenskih in poterenskih arheoloških raziskavah ter v projektih evidentiranja, varovanja, vrednotenja, predstavljanja in promocije (arheološke) kulturne dediščine.

Diplomantke in diplomanti študijskega programa Arheologija pridobijo mednarodno primerljiva temeljna znanja, ki jim omogočajo prepoznavanje arheoloških virov, njihovo osnovno funkcionalno, časovno, prostorsko in kulturno ovrednotenje ter kritično uporabo strokovne in znanstvene arheološke literature.

Gre za študijski program nacionalnega pomena, ki skrbi za kakovostno izobrazbo vseh temeljnih arheoloških strokovnih profilov in razvoj vseh ključnih disciplinarnih področij. Vse pogosteje študentke in študenti arheologije predvsem na drugi stopnji študija posegajo tudi zunaj matične discipline, saj je prav arheologija ena najbolj interdisciplinarnih znanosti ne le med humanističnimi vedami, temveč tudi sicer.

Posebne pomena je usposabljanje za izvajanje temeljnih, terenskih in drugih raziskav, ki poteka v sklopu različnih študijskih enot in je vključeno v dejanske raziskave arheoloških najdišč, podatkov in gradiva. Te se pogosto odvijajo v mednarodnih raziskovalnih okoljih, na arheoloških terenih v tujini ali ob prisotnosti tujih študentov in študentk ter raziskovalcev in raziskovalk pri nas.

Na Oddelku za arheologijo deluje tudi Študentsko arheološko društvo, ki organizira različne obštudijske vsebine, na primer ekskurzije, študentke in študenti pa izdajajo tudi svojo revijo, Profil. Na Oddelku ima sedež tudi Slovensko arheološko društvo, ki izdaja svoje glasilo, Arheo, večkrat na leto pa organizira strokovna srečanja, tudi z mednarodno udeležbo.

Predmetnik

	predavanja	vaje	seminar	drugo	skupaj	kreditne točke
1. letnik						
1. semester						
1. Arheologija paleolitika in mezolitika 1	60				60	5
2. Rimska arheologija 1	60				60	5
3. Arheologija zgodnjega srednjega veka 1	60				60	5
4. Arheologija mlajših obdobj 1	60				60	5
5. Antična zgodovina	60				60	5
6. Latinščina 1		60			60	5
2. semester						
7. Arheologija neolitika in eneolitika v Evropi in Aziji	60				60	5
8. Arheologija kovinskih obdobj 1	60				60	5
9. Klasična arheologija 1	60				60	5
10. Arheološka metodologija 1	15	60		80	155	6
11. Latinščina 2		60			60	5
12. Zunanji izbirni predmet	60*				60	4
2. letnik						
3. semester						
13. Arheologija zgodnjega srednjega veka 2	30		30		60	5 ali 6**
14. Evropske in maloazijske neolitske populacijske in kulturne dinamike	30		30		60	5 ali 6**
15. Klasična arheologija 2	30		30		60	5 ali 6**
16. Arheološka teorija in zgodovina	30		30		60	5 ali 6**
17. Antična numizmatika	15	15			30	3
Izbirni predmet iz sklopa Zgodovinski predmeti ***	60				60	5
18. Kulture starega Vzhoda	60					5
19. Rimska regionalna zgodovina	60					5
20. Zgodovina srednjega veka	60					5
4. semester						
21. Arheološka metodologija 2	15	75		120	210	8
22. Arheologija paleolitika in mezolitika 2	30		30		60	5 ali 6**
23. Arheologija kovinskih obdobj 2	30		30		60	5 ali 6**
24. Rimska arheologija 2	30		30		60	5 ali 6**
25. Arheologija mlajših obdobj 2	30		30		60	5 ali 6**

	predavanja	vaje	seminar	drugo	skupaj	kreditne točke
3. letnik						
5. semester						
26. Arheologija okolja	40	20			60	5
27. Arheometrija	30	30			60	5
28. Paleoantropologija	30	30			60	5
29. Prostorska in krajinska arheologija	30	30			60	5
30. Arheološka metodologija 3	5	85			90	7
31. Zunanji izbirni predmet	30*				30	3
6. semester						
32. Arheologija za javnosti	60			80	140	9
Izbirni predmeti	120*				120	10
33. Arheologije sveta			60			5
34. Zunanji izbirni predmeti	60-120*					5-10
35. Diplomsko delo				20	20	11

Spletna različica

* Ker gre za prosto izbiro, ni mogoče predvideti dejanske oblike in števila ur izvajanja.

** Dodatno KT študent oz. študentka pridobi, če izdela pisno seminarsko nalogo. Skupno mora v vsakem semestru 2. letnika izdelati dve seminarski nalogi pri dveh od štirih označenih predmetov.

*** Izbirni predmet iz sklopa Zgodovinski predmeti: vsako študijsko leto sta razpisana dva predmeta od treh. Izbor je objavljen pred začetkom novega študijskega leta.

Vsebinska predstavitev izbranih predmetov

Arheološki obdobjni predmeti

Sklop arheoloških obdobjnih predmetov predstavlja osnovna spoznanja o vseh arheoloških obdobjih od starejše kamene dobe (paleolitik) do sedanjosti. Sklop je smiselno razdeljen na šest obdobjnih predmetov, ki obravnavajo paleolitik in mezolitik (1), neolitik in eneolitik (2), bronasto in železno dobo (3), rimsko obdobje (4), zgodnji srednji vek (5) ter srednji vek in mlajša obdobja (6).

Klasična arheologija

Predmet Klasična arheologija predstavlja različne dosežke antičnih kultur, od egejskih do grške, etruščanske in rimske ter njihov odsev v kasnejših obdobjih. V fokusu so geografija grškega sveta, kolonizacije, glavni pojavi na področju urbanizma in arhitekture (mesta, grobišča, svetišča, arhitekturni redi), kiparstva in slikarstva itn.

Arheološka metodologija

Arheološka metodologija pokriva široko polje spoznavanja praktičnega arheološkega dela, začeni s prepoznavanjem različnih vrst arheološkega zapisa in z načini pridobivanja primarnih arheoloških podatkov. Ob predavanjih so del predmeta tudi laboratorijsko delo s predmeti ter praktično delo na terenu in v laboratoriju, ki vključuje pripravo, organizacijo in izvedbo izbranih terenskih postopkov in učenje osnovnih postopkov obdelave arheoloških najdb. Posebnega pomena za študente in študentke ter njihovo vključevanje v delovno okolje so tudi poznavanje standardov arheološke dokumentacije, strukture arhivov najdišč in zbirke, digitalnih orodij za vodenje arheološke dokumentacije, osnov in splošnih pravil dokumentiranja in risanja arheoloških predmetov, rekonstrukcije, računalniške obdelave risb, priprave strokovnih poročil, priprave katalogov in njihove priprave za tisk.

Arheološka teorija in zgodovina

Predmet obravnava zgodovino arheološke znanstvene misli in praks, razvoj in rabe temeljnih konceptnih orodij ter ključne kulturno-antropološke koncepte v arheologiji.

Prostorska in krajinska arheologija

Predmet vključuje zgodovinski pregled prostorskih in krajinskih vidikov v arheoloških interpretacijah ter različne pristope pri njihovi obravnavi in razlagi. V metodološkem delu se študentke in študenti seznanijo s temeljnimi koncepti in metodami lokacijskih analiz, analizami distribucij in kvantitativnimi (računalniško podprtimi) metodami analize zbirov prostorskih podatkov ter njihovo vizualizacijo.

Naravoslovni predmeti

Med naravoslovno usmerjenimi predmeti so del programa Arheologija okolja, Arheometrija in Paleoantropologija, kjer so predstavljene osnovne uporabe številnih naravoslovnih tehnik in metod v sodobni arheologiji.

Arheologija za javnosti

Arheologija za javnosti obravnava koncepte in vrednote arheološke dediščine, pomen komunikacije arheoloških vsebin in znanja, pridobljenega z arheološkimi metodami. Vključuje tudi razvoj varstva kulturne dediščine in sodobno področno mednarodno pravo ter osnove muzeologije, muzejske komunikacije in muzeografije.

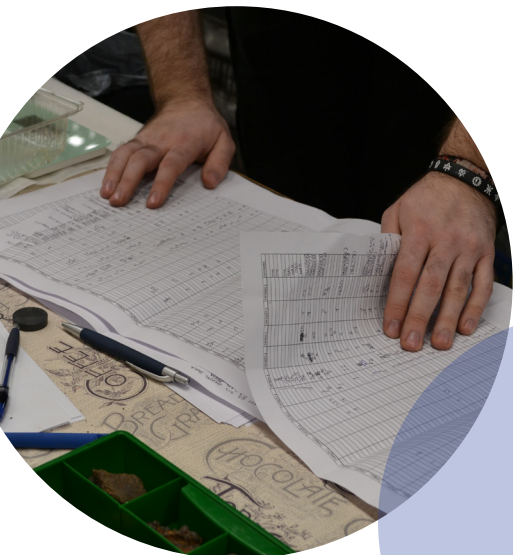
Pogoji za dokončanje programa

Za dokončanje programa mora študentka/študent opraviti vse študijske obveznosti v skupnem obsegu 180 KT. V zadnjem letniku študija izdelata pisno diplomsko delo, ki ga mora uspešno zagovarjati na javnem ustnem zagovoru.

Strokovni profil in veščine

Diplomantka/diplomant prvostopenjskega programa Arheologija pridobi veščine zbiranja in uporabe podatkov, uporabe sodobnih informacijsko-komunikacijskih tehnologij ter o logistiki in postopkih terenskih raziskav. Pomembno mesto v študijskem procesu ima tudi razvijanje sposobnosti analize in sinteze, uporaba usvojenega znanja v praksi, umeščanje novega znanja in informacij v kontekst širšega vedenja ter jasno govorno in pisno posredovanje znanja. Ob tem med študijem študentka/študent zaradi pogostega dela v skupini razvija sposobnost usklajevanja, razvije pa tudi sposobnost kritičnega in odgovornega strokovnega dela, etične samorefleksije in zavezanost profesionalni etiki.

Diplomantka/diplomant programa ob tem pozna notranjo strukturiranost arheologije kot znanstvene discipline in povezave med njenimi poddisciplinami ter povezanost arheologije z drugimi humanističnimi, družboslovnimi in naravoslovnimi vedami. Pozna tudi organiziranost arheološke stroke v Sloveniji in pravnih okvirov varovanja arheološke dediščine ter delovanja slovenskih muzejev in Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije ter osnovne delovne postopke in naloge, ki jih opravljajo. Nenazadnje diplomantka/diplomant razvije sposobnost kritičnega pogleda na preteklost in razumevanja dogodkov, procesov, sprememb in kontinuitet skozi daljše časovno obdobje.

Zaposlitvene možnosti

Diplomantke in diplomanti prvostopenjskega študijskega programa Arheologija so usposobljeni za opravljanje pomožnih in strokovno tehničnih nalog v državnih in pooblaščenih muzejih ter na Zavodu za varstvo kulturne dediščine Slovenije, pa tudi v drugih kulturnih ustanovah in javnih službah, medijskih hišah ter gospodarskih družbah na področju kulture, varovanja dediščine, izobraževanja, turizma in prostorskega načrtovanja. Ob tem poznajo osnove metod in tehnik arheološkega terenskega, poterenskega in laboratorijskega dela ter dokumentacijskih postopkov, kar jim omogoča, da uspešno sodelujejo kot tehnični sodelavci oz. sodelavke pri terenskih in poterenskih arheoloških raziskavah ter v projektih evidentiranja, varovanja, vrednotenja, predstavljanja in promocije (arheološke) kulturne dediščine.

Prvostopenjski študijski program Arheologija študentke in študente pripravlja na nadaljevanje študija arheologije na drugi stopnji. Smiselno se povezuje z drugostopenjskim magistrskim študijskim programom Arheologija na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani, saj sta zasnovana tako, da skupaj ponujata zaokroženo in celovito izobraževanje strokovnjakov arheologov, kar najboljše usposobljenih za samostojno strokovno delo v arheoloških institucijah in izvajanje znanstvenih raziskav.

Zakaj študirati arheologijo

»Za študij arheologije sem se odločila, ker poleg strokovnega znanja Oddelek za arheologijo ponuja tudi pridobitev ogromne količine praktičnega znanja.«

– Anja Pečnik

»Študij arheologije se razlikuje od ostalih študijev Filozofske fakultete, saj gre za humanistični študij, ki pa je delno prepleten z naravoslovnimi vedami. Tako je študij zelo interdisciplinaren in omogoča povezovanje mnogih različnih znanj. Oddelek za arheologijo je majhen, tipično imamo od 15 do 25 študentov na letnik. To pomeni bolj kakovosten študij in večjo povezanost študentov kot kolektiva. Imamo tudi Študentsko arheološko društvo, v katerem si prizadevamo podpirati pestro obštudijsko dogajanje.«

– Primož Kolenc

Kontakti za nadaljnje informacije

Oddelčno tajništvo

Katja Švarc

katja.svarc@ff.uni-lj.si

Soba 104, Zavetiška 5

Telefon

+386 1 241 15 58

Uradne ure

od ponedeljka do petka

od 11.00 do 13.00

Skrbnik študijskega programa

Matija Črešnar

matija.cresnar@ff.uni-lj.si

Spletna stran oddelka

<https://arheologija.ff.uni-lj.si/>

Za dodatne informacije o študiju se lahko obrnete tudi neposredno na študente in študentke Filozofske fakultete, in sicer na elektronski naslov tutorstvo@ff.uni-lj.si.

Zakaj študirati arheologijo

*»Arheologija me veseli, ker me neprestano spodbuja
b kritičnemu razmišljanju, tudi o dandanašnji
družbi in situacijah, ki se pojavljajo v njej.«*

– Tim Jarc

